

DÍSZNÖVÉNYKERTÉSZ

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

DÍSNÖVÉNYKERTÉSZ

Feladatok és tevékenységek

Mivel foglalkozik a dísnövényszerész?

A dísnövényszerész foglalkozik azokkal a növényekkel, amelyeket nem fogyasztásra, hanem leveleik és virágaik szépségéért, díszítés céljából termesztnek. Szaporítja, neveli, gondozza a virágokkal és színes vagy zöld levelükkel díszítő szabadföldi és növényházi növényeket, amelyeket gyűjtőnéven dísnövényszerzéseknek nevezünk.

A fontosabb munkaműveletek: a magok kiválasztása, ültetés, palántázás, nevelés, gondozás, szaporítás, metszés, növényvédelem.

A dísnövényszerész biztosítja a kellő szaporítóanyagot a termesztéshez, különböző termőtalajokat állít össze, tápoldatot adagol, fertőtleníti a talajt, műtrágya alkalmazásával segíti elő a növények növekedését.

Feladata továbbá a parkok, zöldterületek kialakítása, az egy- és kétnyári, illetve évelő növények, cserjék, díszfák ültetése parkokba, közterekre, azok ápolása, gondozása. Ehhez kapcsolódik a parképítés és parkfenntartás munkája, melynek keretében bizonyos építési és kivitelezési tevékenységeket kell végeznie (tereprendezés, földmunka, kőmunka, téralakítás, növény-elrendezés).

A díszfák és a díszcserjék termesztése a dísnövényszerzésnek sajátos területe. A fenntartott zöldfelületek díszfa- és díszcserje anyagát a díszkertészeti faiskolában termesztik - nagy mennyiségük és sokféleségük miatt - sajátos technológiai eljárásokkal.

A virágokat és dísnövényszerzések a legkülönbözőbb helyen és alkalmakkor használják díszítőelemként. A szakma része a virágkötészet is, ennek keretében csokrokat, virágtalakat, koszorúkat, teremdíszeket, stb. készítenek.

A dísnövényszerész ízléses és szép kivitelben formálja meg a csokrokat, koszorúkat, az élő virágdíszeket. A tevékenység bő lehetőséget kínál egyéni ötletek megvalósítására, mely igen fejlett kezűgyességet és szépérzékét igényel.

Munkáját számtalan gép segíti. A termelés nagyságától függően a különböző termesztő-berendezések üzemeltetése is a feladatkörébe tartozik.

Az egyes növények szaporítását, nevelését faiskolában és/vagy növényházban is végezheti alapos biológiai, kémiai, növényélettani és műszaki ismeretek birtokában, nagyüzemi feltételek között.

Tehát a szakmai tevékenység termesztő, szaporító, növényápoló, dekorációs, parképítő és parkfelújító jellegű.

Ezért fontos feladata az árutermelésen kívül a környezetkialakítás, a környezetvédelem és ezen keresztül a lakosság esztétikai nevelése.

A dísnövények lakossági igényeket és kommunális célokat együttesen szolgálnak. Esztétikai színhatásuk elsősorban virágzaskor és az őszi lombszíneződéskor - színes lombú fák esetén egész vegetáció idején - érvényesül mely a zöldfelület jellegzetes képének kialakításában nélkülözhetetlen. Környezetük mikroklímájának befolyásolásában szerepük elsődleges: szabályozzák a hőmérsékletet és a páratartalmat, csökkentik a levegőszennyeződést, a zajártalom és a szél erősségét.

Anyagok, eszközök

Alapanyagok:

- ◆ többszáz féle termesztett dísnövény magvai,
- ◆ ugyanezek palántái,
- ◆ különböző vegetatív szaporítóanyagok,
- ◆ kifejlett növények,
- ◆ termőtalajok,
- ◆ különböző növényekhez alkalmazkodó virágföld típusok,
- ◆ a termőképességet fokozó szerves trágyák,
- ◆ műtrágyák,
- ◆ tápoldatok,
- ◆ növekedést serkentő anyagok,
- ◆ növényvédő szerek a kártevők és kórokozók ellen,

- ◆ talajfertőtlenítő szerek,
- ◆ takaró és fényvédő anyagok.

Segédanyagok:

- ◆ díszítőanyagok,
- ◆ csomagolóanyagok,
- ◆ tárolóanyagok,
- ◆ takaró és fényvédő anyagok,
- ◆ tüzelőanyagok.

A dísznövénykertész sokféle ***kézi és gépi eszközt*** használ.

Ezek közül a legfontosabb ***kézi eszközök:***

- ◆ talajművelő eszközök,
- ◆ öntöző eszközök,
- ◆ metszőszerszámok,
- ◆ nyírószerszámok,
- ◆ növényápoló eszközök,
- ◆ parképítő eszközök,
- ◆ meteorológiai műszerek.

Gépek, berendezések:

- ◆ növényápológép,
- ◆ növényvédőgép,
- ◆ cserépbeültetőgép,
- ◆ magtisztítógép,
- ◆ magosztályozógép,
- ◆ tápkockakészítő gép,
- ◆ kerti traktor,
- ◆ kisdömper,

- ◆ talajfertőtlenítő gép,
- ◆ trágyaszórógép,
- ◆ betakarítógép,
- ◆ növényházi automata berendezés.

Munkahely, munkakörnyezet

A munka rendkívül változatos, főleg egyéni jellegű. A termesztési rendszertől függően a munkahely meleg, páradús, zárt növény-házban vagy szabadföldi termesztőhelyen műszakon belül is váltakozik. Az utóbbi esetben számolni kell időnként rossz időjárási viszonyokkal is.

A dísnövénykertész tevékenysége változó testhelyzetben végzett, könnyű fizikai megterheléssel járó munka.

Az elhelyezkedési lehetőségek köre széles. Ha nem saját gazdaságban dolgozik, a dísnövénykertész elhelyezkedhet virágkertészetben, faiskolában, dísnövénykertészetben, virágboltban, esetleg olyan hivatalban ill. intézménynél, ahol kertészeti, parképítési- és gondozási feladatok vannak.

Kapcsolat

Munkája során a következő személyekkel kerülhet kapcsolatba:

- ◆ kisegítőkkal,
- ◆ munkatársakkal,
- ◆ üzemvezetővel,
- ◆ szállítókkal,
- ◆ tanulókkal,
- ◆ esetenként vásárlókkal.

Főnökével egyeztetnie kell a munkafeladatokat, amiket aztán önállóan vagy csoportban végez el.

Ha egy nagyobb gazdaságról van szó, a feladatokat általában betanított munkások közreműködésével végzik a kertészek, így irányító és szervező munkájuk is van.

A növények értékesítése, az anyagbeszerzés kapcsán tárgyalni kell kereskedőkkel és vásárlókkal is.

Követelmények

Fizikai igénybevétel

A dísnövénykertészek változó testhelyzetben közepesen nehéz fizikai megterheléssel járó munkát végeznek. Sokszor kell görnyedve, guggolva, térdelve dolgozniuk.

A karok, kezek és az ujjak igénybevétele az átlagosnál nagyobb mértékű.

Emellett jól kell túrni a szélsőséges időjárási viszonyokat, a nedvességet, a nyirkosságot.

Környezeti ártalmak

Egészségre ártalmas tényező ebben a szakmában nincs. Kialakulhat azonban allergia, esetleg hajlam a megfázásos és légúti betegségekre.

Az éles és/vagy hegyes kézi szerszámok használatával és a gépek kezelésével járó balesetveszély figyelmes és fegyelmezett munkával elkerülhető.

Balesetveszélyt jelent a mérgek és vegyszerek szakszerűtlen használata is.

Ezért fontos a megfelelő ruházat és lábbeli, bizonyos műveleteknél a védőöltözet alkalmazása.

Egészségügyi követelmények

Fizikai és pszichikai alkalmassági feltételek:

- ◆ egészséges gerinc, kar, és láb,
- ◆ egészséges légutak, szív, vérkeringés, bőr,
- ◆ átlagos látás és térlátás,

- ◆ kifogástalan színelismerés.

Egészségügyi kizáró okok:

- ◆ a végtagoknak azok a helyre nem hozható rendellenességei, amelyek a munkavégzést akadályozzák,
- ◆ a szív vele született pitvar-kamrai ingerképzési és ingervezetési zavara,
- ◆ súlyos főütőér- vagy billentyűszűkület,
- ◆ enyhébb esetekben (egyéb szívbetegségekben, a szív szerzett pitvar-kamrai ingervezetési zavaránál, reumás szívizomgyulladás után 1 évvel, más eredetű szívizomgyulladás után a teljes felépülésig, szívműtét után 1/2 évig) gyógyulás után a szívbeteg gondozó javaslata szerint,
- ◆ gyomorfekély,
- ◆ nyombélfekély,
- ◆ idült gyomorhurut,
- ◆ a kéz idült bőrbántalmai,
- ◆ idült vesebetegségek,
- ◆ színtévesztés,
- ◆ ha a látásélesség 0.5-0-nél rosszabb.

Egyéb kedvező tulajdonságok

Egy dísznövénykertésznek legyen kitűnő szín- és formaérzéke, valamint jó kezűgyessége.

A lelkiismeretesség és az elővigyázatosság elengedhetetlen, hiszen a növények közt nagyon érzékeny fajták is vannak és ezek finom bánásmódot igényelnek.

Lényeges az aprólékos munka szeretete.

A szakmunkás legyen képes megtervezni és megszervezni munkáját és azt önállóan elvégezni. Ha szükséges csoportban is tudjon dolgozni, alkalmazkodjon munkatársaihoz és az állandóan változó feladatokhoz.

Fontos tantárgyak

A sikeres felvételihez, ill. később az eredményes tanulmányokhoz és szakmai munkához a következő tantárgyakban kell jó eredményt elérni:

- ◆ biológia,
- ◆ kémia,
- ◆ esetleg technika és matematika.

Érdeklődés

A szakmai ismeretek nagymértékben a biológiai előtanulmányokra épülnek, ezért az ilyen jellegű érdeklődési kör fontos szerepet tölt be a szakmával való azonosulásban, a pálya választásában.

Ahhoz, hogy egy dísnövénykertész szeresse munkáját, nagyon fontos, hogy érdeklődjön a természet, a természettudományok, különösen a növények iránt.

Ha valaki idegenkedik a kézzel végzendő fizikai munkától, a piszoktól, akkor ne válassza ezt a foglalkozást.

Senki nem tud elégedett lenni a munkájával, ha az nem találkozik valamilyen mértékben az érdeklődési körével. A szakemberek szerint ehhez a foglalkozáshoz az alábbi 17 érdeklődési irányból a legfontosabbak a következő ábrán bejelöltek.

Szabadban végzett munka	Növényekkel, állatokkal foglalkozni	Embernek közcítt dolgozni	Testi erő kell hozzá	Formákkal, vonalakkal végzett munka	Kézi erővel, szereszközökkel végzett munka	Technikai feladatokat ellátni	Irodában dolgozni	Embernek segíteni	Elsőny vásárolni	Trésza környezetben dolgozni	Gépeket összeszerelni és javítani	Automata gépekkel dolgozni	Fémekkel dolgozni	Elektronos készülékekkel dolgozni	Építőiparban dolgozni	Laboratóriumban dolgozni
☒	☒	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Szakképzés

Elsajátítandó ismeretek

A képzés során a tanulók megismerik:

- ◆ Az éghajlati alapfogalmakat és hazánk éghajlati adottságait.
- ◆ A talajok kialakulását, a főbb talajtípusokat és tulajdonságaikat, a talaj-művelést befolyásoló tényezőket.
- ◆ A kertészeti földnemeket, trágyaféleségeket, a tápanyag gazdálkodás jelentőségét.
- ◆ Az öntözés módjait, eszközeit, idejét.
- ◆ A dísznövények csoportosítását, felépítésüket, környezeti igényeiket.
- ◆ A kór- és károkozókat, kártételeiket és az ellenük való védekezést.
- ◆ A növények termesztéstechnológiáját és felhasználásukat.
- ◆ A kert jelentőségét, kialakítását, a kertépítészet stílusirányzatait.
- ◆ A főbb virágkötészeti irányzatokat és jellemzőiket.
- ◆ A virágkötészet anyagait, eszközeit.
- ◆ A csokortípusokat, a csokorkészítés menetét.
- ◆ A munkafolyamatok előkészítését, megszervezését.
- ◆ A növények ápolási munkáit.
- ◆ A szaporítás és a termesztés módjának megválasztását.
- ◆ A gépek, berendezések jelentőségét, felépítésüket, használatukat és karbantartásukat.
- ◆ A műszaki vázlatok értelmezését, a tervek olvasását.
- ◆ A növények csomagolási módjait, az értékesítési követelményeket.
- ◆ A munka és környezetvédelmi feladatok ellátását.
- ◆ A baleseti veszélyforrások megelőzésének módjait.
- ◆ A vállalkozási lehetőségeket, jogi formáit, pénzügyi terv készítését.
- ◆ A mezőgazdasági adózás viszonyait, a társadalombiztosítási szabályokat, a számviteli alapelveket (egyszeres könyvvizetés, bizonylatok, számlák kezelése, a leltározás

szabályai). A mezőgazdasági támogatás rendszerét, a hitellehetőségeket, a munkavállalói és munkáltatói jogokat és kötelezettségeket.

- ◆ Az egyszeres könyvvezetést, bizonylatok, számlák kezelését, a leltározás szabályait.
- ◆ Az informatika és kommunikáció alkalmazásának alapjait.
- ◆ Egy szakmai idegen nyelvet.

A szakképzés helye

Az elméleti és gyakorlati ismereteket a szakképző iskolában és a taggazdaságban vagy állami, ill. magángazdaságban szervezett gyakorlatokon sajátítják el a dísznövénykertész szakmát tanuló fiatalok.

A szakképzés időtartama

A szakképzés időtartama szakmunkásképző esetében 2+2 év, míg az érettségi után történő szakmunkásképzés 2 év (felnőttképzésben legfeljebb 3000 óra).

A képzés OKJ száma: 33 622 01

Költségek, támogatások

Mivel Magyarországon a középiskolai oktatás nappali szakon első szakma esetében ingyenes, a szakképzés költsége térítésmentes (a dísznövénykertész szakképzésben a gyakorlati órák nagy száma miatt nincs esti vagy levelező képzés). Ezért támogatások sem vehetők igénybe.

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatók. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási, és Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja.

A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Készült 1999-ben. Aktualizálva 2008-ban az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával.

A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.